

7. Мелькумян, Т., et al. "Сравнительный анализ самопротравливающих адгезивных систем и систем тотального травления in vitro." *Stomatologiya* 1.2 (67) (2017): 31-33.

8. Melkumyan, Timur V., et al. "Treatment of Class II Caries Lesions with Application of Packable and Conventional Resin Composites: Clinical and Experimental Study." *International Journal of Biomedicine* 10.1 (2020): 66-69.

ENDODONTO-PARODONTAL SHIKASTANISHLARNI DAVOLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Zoyirov T.E., Indiaminova G.N.

Samarqand Davlat Tibbiyot Instituti

gavhar.3003@mail.ru

Klinik amaliyotda stomatologlar ko'pincha endodont va parodont to'qimalarining birlashgan zararlanishiga duch kelishadi. Ushbu holatlar endodonto-parodontal shikastlanishlar (EPSH) deb ataladi va endodont va parodontdagi yallig'lanish va destruktiv o'zgarishlar bilan kechadigan parodontal kasallikning kombinirlangan shikastlanishini anglatadi. Ushbu murakkab patologiya shifokor uchun diagnostika nuqtai nazaridan muhim muammolarni keltirib chiqaradi va ularning klinik ko'rinishlari, endodontiya va parodontologiyada diagnostika va davolash tamoyillari to'g'risida keng bilim va tushunishni talab qiladi. Parodontal to'qimalarda yallig'lanish jarayoni tishlarning pulpasiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi: II darajali umumiy parodontit bilan pulpada qaytarilmas o'zgarishlar tishlarning 54-56 foizida aniqlangan. Parodont, pulpa va periodontdagi surunkali yallig'lanish odontogen o'chog'i sifatida qaraladi, bu esa o'z navbatida surunkali stomatogen o'choqning tarkibiy elementi hisoblanadi. Ushbu muammolarni hal qilish bu sohadagi tadqiqotchilar uchun dolzarb hisoblanadi.

Endodonotoparodontal shikastlanishlarning oldini olish va davolash bo'yicha samarali choralarini ishlab chiqish bo'yicha butun dunyo bo'ylab izlanishlar olib borilmoqda. Shu nuqtai nazardan, endodonto-parodontal shikastlanishlari bo'lgan bemorlarda pulpa-parodontal to'qimalarning hujayra tuzilmalaridagi patologik jarayonlarning tizimli klinik, biokimyoviy, funktsional aloqalari va bu jarayonning parodontitning og'irligiga qarab o'zgarishlarning prognozi, shuningdek samarali davolash choralarini ilmiy asoslash alohida ahamiyatga ega. Xususan, parodontitni an'anaviy davolash samaradorligi o'zgarganda pulpaning funktsional holati, tavsiya etilgan Vektor apparati, parodont kasalliklari rivojlanishida parodontning qon aylanish tizimi, sitokin profillarining qiymatini ilmiy asoslash orqali turli darajadagi parodontitni davolash bo'yicha samarali va zamonaviy yondashuv tizimini ishlab chiqish lozim. Endodonto- parodontal yallig'lanishlarni davolashda "Vektor" apparati joriy etilishi alohida ahamiyatga ega va tomirlar tizimini tabiiy ozon bilan boyitish orqali davolashning ilmiy asoslangan zamonaviy samarali usullarini ishlab chiqildi.

Yuqorida qayd etilgan ma'lumotlar muammoning dolzarbligini va bu mavzuda zamonaviy adabiyotlar va metodlarga asoslangan holda yangi ishlarni yaratishga asos bo'lmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ибрагимова, М. Х. Тактика диагностики и лечения заболеваний слизистой оболочки полости рта и пародонта при патологии гепатобилиарной системы. Diss. Автореф. дис.... д-ра мед. наук, 2019.
2. Усманова, Шаира Равшанбековна, and Абдугаффар Ахатович Хаджиметов. "Патогенетические особенности течения генерализованного пародонтита у пациентов с хроническим нарушением мозгового кровообращения." Казанский медицинский журнал 97.5 (2016): 720-723.
3. Камилов, Х., and К. Тахирова. "Современный подход к диагностике пародонтитов: полимеризационная цепная реакция в режиме реального времени." Stomatologiya 1.3 (68) (2017): 80-81.
4. Даминова, Н., and С. Исаков. "КЛИНИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ ПАРОДОНТА У БОЛЬНЫХ ПУЗЫРЧАТКОЙ." Stomatologiya 1.2 (79) (2020): 70-73.
5. Даминова, Н. Р., & Эрматов, Н. Ж. (2018). РАСПРОСТРАНЕННОСТЬ И ПРОБЛЕМЫ ЛЕЧЕНИЯ ЗАБОЛЕВАНИЯ ПАРОДОНТА. In EUROPEAN RESEARCH: INNOVATION IN SCIENCE, EDUCATION AND TECHNOLOGY (pp. 64-66).
6. Hamidullaevna, Yusupalikhodjaeva Saodat, and Bekjanova Olga Esenovna. "Pathogenetic aspects of treatment of periodontitis associated with candida infection in patients with diabetes mellitus." European science review 1-2 (2016): 134-135.
7. Недосеко, В. Б., and И. В. Анисимова. "Клинические результаты комплексного лечения хронической рецидивирующей трещины губ." *Институт стоматологии* 4 (2003): 70-71.

**ESTIMATION OF EFFECTIVENESS OF APPLICATION OF
ANTIINFLAMMATORY PREPARATIONS IN COMPLEX TREATMENT
OF INFLAMMATORY DISEASES OF PARODONT IN PATIENTS WITH
SUGAR DIABETES OF 2 TYPE**

**Bekenova P.A., Satemirova S.E., Aukenov D.E.,
Kaliyeva D.N., Kalibekova A.K.**

Semey Medical University, Non-Commercial Joint-Stock Company

piko201092@mail.ru

Relevance. Diabetes mellitus is a common endocrine disease, which belongs to the risk factors for the development of changes in periodontal tissues. The presence of diabetes mellitus in patients can cause the development of structural and functional changes in the maxillofacial area, and also increase the risk of changes in the tissues of the parodontium. At the same time, the nature of these changes and the degree of influence of diabetes mellitus on the state of the tissues of the parodon are